

— Θὰ ἀναχωρήσῃς ἐντὸς βικτῶ ἡμερῶν, κύρ Ζοῦγκε, καὶ σὺ γρη῏ στρί-
γλα Φρόσω, δὲν θὰ κάμῃς καμμίαν παρὰτήρησιν», ἀπήντησεν ὁ ἀτάραχος
νεανίας, ἀπομιμούμενος τὴν φωνὴν καὶ τὰς χειρονομίας τοῦ πατρὸς του καὶ
στογγίζων τὴν ῥίνα διὰ τῆς χειρὸς.

Ἡ πτωχὴ σύζυγος πρὸ γμῆτι οὐδὲ λίξιν ἐξεστόμισεν· ἀλλ' ἐστέναζε· τὸ
ἐρυθρὸν καὶ χονδροειδὲς πρόσωπόν της ὠχρίασεν, οἱ ὀφθαλμοὶ της ἀνελύ-
θησαν εἰς δάκρυα καὶ ἐπαρέθη εἰς λυγμούς. Ἐρρίφθη εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ
ἀπκθοῦς υἱοῦ της καὶ κλητῆσπάζετο αὐτόν.

Ὁ Βροῦτος ὑποκύψας εἰς τὰς παρφόρους ταύτας μητρικὰς περιπτύξεις
τὴν ἐθεώρει, οὐχ ἥττον ἀπορῶν καὶ μετὰ συγκεκινημένης καρδίας. Ἀφοῦ πα-
ρετήρησε μετὰ τινος στιγμῆς τὴν σκιὴν ταύτην, ὁ κύρ Ζοῦγκας ἀνύψασα
τοὺς ὤμους, καὶ ἐξῆλθε ψελλίζων: «Πόσον ἀνόητος εἶναι ἡ φύσις».

Μετὰ ὁκτὼ ἡμέρας, αἱ δικταρχίαι τοῦ κουρέως εἶχον ἐκτελεσθῇ. Ὁ νεανίας
ἀνεχώρησεν, ἀφοῦ ἀπαχαιρέτισεν ὅλους τοὺς συμπολίτας του ἕνα ἕνα,
οἵτινες ἐδώρουν εἰς αὐτόν, ὁ μὲν κομφέτα καὶ σακχαρωτά, ὁ δὲ περιλαί-
μιον ἢ ῥινόμακτρον, ἄλλος ὕψισμα δὲ ὑποκάμισα. Πάντες δὲ τῷ πύχνηθη-
σαν κατευόδιον.

Ὁ Βροῦτος ἀνεχώρησε λίαν πρῶτ. Ὁ κύρ Ζοῦγκας ἔστη πρὸ τοῦ κατω-
φλίου τοῦ καταστήματός του, ἀκολουθεῖν αὐτόν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἕως
οὗ δὲν ἐφάνετο πλέον καὶ εἶπε:

— Τί θὰ ἀπογείνης ἀρὰ γε εἰς τὰς χεῖρας τοῦ φιλαργύρου κύρ Νῶε;

Α. Φραβασίλης

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑ ΛΕΟΝΤΟΣ

Τὴν ἐπομένην περὶ τοῦ ἐν Χαίρωνείᾳ Λέοντος ἀνακοίνωσιν τοῦ ἡμετέρου ἀρχιτέ-
κτονος Λυσάνδρου Κανταντζόγλου, μέλους ἐπιτίμου καὶ ἀντεπιστέλλοντος τοῦ βασιλι-
κοῦ καθιδρύματος τῶν Βρεταννῶν ἀρχιτεκτόνων, γενομένην πρὸς τὸν καθηγητὴν Donaedson
πρῶτον πρόεδρον τῆς βασιλικῆς ἀγγλικῆς τῶν ἀρχιτεκτόνων Ἀκαδημίας καὶ δημοστευ-
θεῖσαν ἀγγλιστὶ ἐν τοῖς Transactions τοῦ 1879—80 ὑπὸ σελ. 497, μεταφράσαντες με-
ταδίδομεν τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ «Παρνασσού»:

Ἀξιότιμε φίλε καὶ συνάδελφε,

Σπεύδω νὰ μετχδώσω ὑμῖν εἰδήσεις πολλοῦ λόγου ἀξίας ἀφορώσας εἰς
τε τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὴν τέχνην. Γινώσκετε καλῶς
τὸν Λέοντα τῆς Χαίρωνείας ἀποτελούμενον ἐκ λίθων διαφόρων τεμαχίων
ἐσωτερικῶς κοίλων καὶ διὰ σιδήρου συνδεομένων. Αἱ πλεῖστα τῶν μέχρι
τοῦδε ὑπὸ τῶν περιηγητῶν γεγόμεναι περὶ αὐτοῦ περιγραφαὶ εἶνε λελογθα-
σμένα καὶ ἀνακριθεῖς, καὶ τινες μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἀναφέρουσιν, ὅτι ὁ Λέων

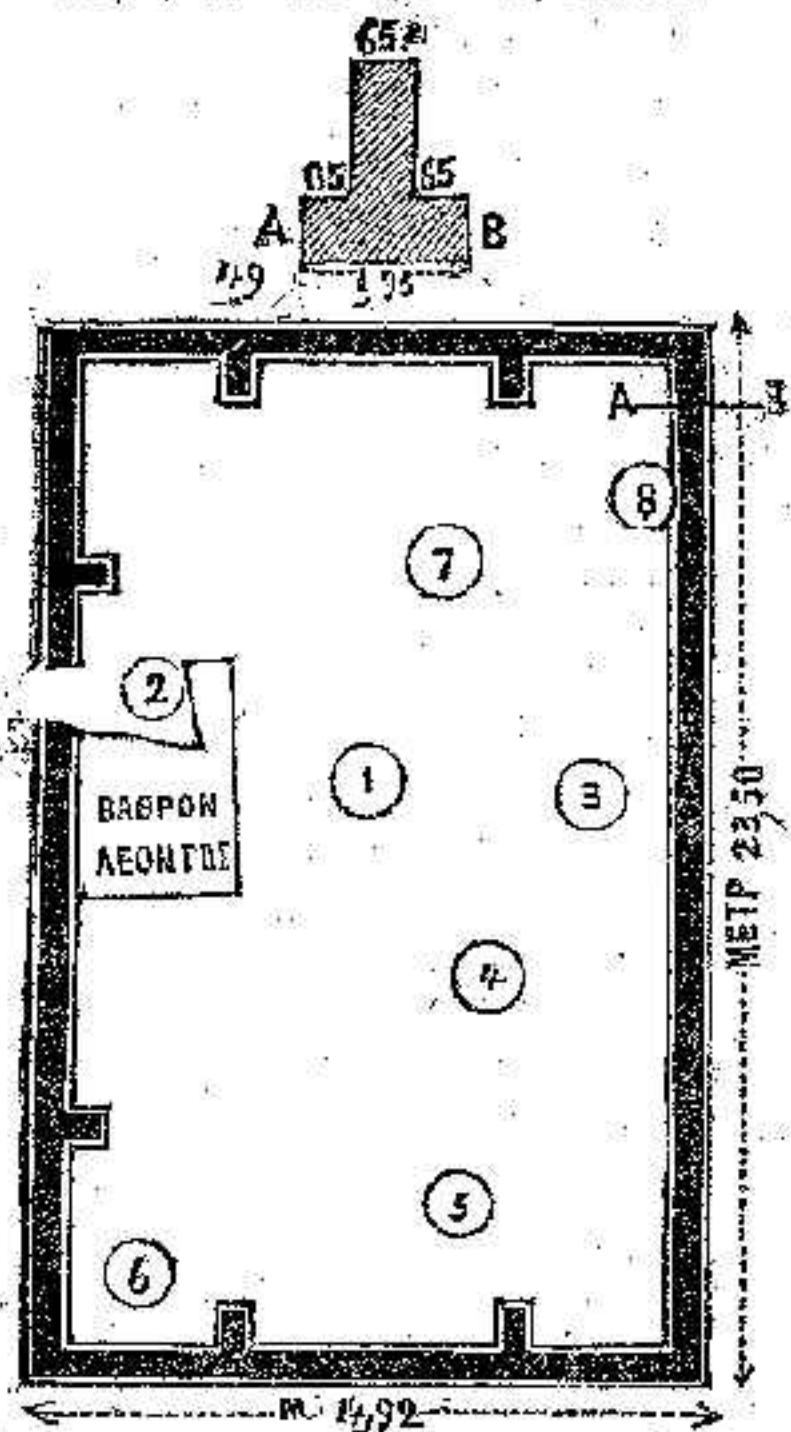
κατεθράυσθη διὰ πυρίτιδος, ἐνῶ τούναντίον, φαίνεται ὅτι συνετρίβη (κατασκευασθεὶς μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν τῶν πεσόντων) ἕνεκα τῆς κακῆς κατασκευῆς τοῦ κρηπιδώματος καὶ τῆς κακῆς ἐξ εὐθραύστων λίθων ποιότητος τοῦ ὕλικου ἐξ οὗ τὸ κρηπιδῶμα σύγκαιται. Ἰνῶσκετε ἐπίσης ὅτι ἡ ἡμετέρα ἀρχαιολογικὴ ἐπιχείρησις ἀπεφάσισε ν' ἀνεγείρῃ τὸν Λέοντα ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου αὐτοῦ κρηπιδώματος, οὕτως διατηρεῖτο μόνον τὸ ὑπὸ τὴν γῆν μέρος· ἀλλὰ πρὶν ἡ γείνη ἐνκρίσις τοῦ ἔργου διετρίχθησαν ἀνασκαφαὶ περίεξ τοῦ βῆθρου (ὅπερ τότε ἐνομιζέτο ὡς ἀποτελοῦν ἐν τι ὅλον) καὶ ὅπερ ἀνηγέρθη ὡς τιμητικὸν μνημεῖον εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος πεσόντας γενναίους ἥρωας. Ἡ προκαταρκτικὴ ὁμῶς αὕτη ἐργασίᾳ ἀπεκάλυψεν ὅτι τὸ βῆθρον τοῦ Λέοντος ἀποτελεῖ οὐσιῶδες τι μέρος πρὸς ἀλλήλογραμμου περιβόλου ἔχοντος μῆκος μὲν 23.50 Γαλλ. μέτρων, πλάτος δὲ 14,92. Ἡ ἐπιχείρησις τότε διέταξεν ὁλοκλήρου τῆς περιφερείας τοῦ περιβόλου τὴν ἀνασκαφήν, ἥτις διεξήχθη μετ' εὐλαδεῖς ὑπὸ τινος τῶν ἐφόρων καθιερύοντος τὸ ἔδραον πρὸς τὰ χαμηλότερα τοῦ βῆθρου καὶ ἐτι βαθύτερον περίεξ τῆς βάσεως. Ἀλλ' οὐδὲν ἤχθη εἰς φῶς, ἐκτὸς ἐξ μικρῶν ἀντηρίδων ἐπὶ τὰς τρεῖς ἐσωτερικὰς πλευρὰς τοῦ περιβόλου. Οὐδεμία φαίνεται εὐλογημένης αἰτίας διὰ τὴν θέσιν ταύτην τῶν ἀντηρίδων (ἐκτὸς ἐὰν αὗται ἐδείκνυσαν τὰς θέσεις τῶν σωμάτων τῶν πεσόντων συμμάχων, τοῦτο ὁμῶς εἶναι ἀπλῆ τινῶν εἰκασίς). Ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιχείρησις δαπάνῃ νήσκα ἐπιτακισχίλια φράγγα διὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην ἀπεθαρρύνθη ἐκ τῆς ἐλλείψεως πύτης ἀνακαλύψεως ἀντισταθμιζούσης τὴν γενομένην δαπάνην, ἀφοῦ καὶ τὰ κεφάλαια ἄλλως ἦσαν λίαν δυσανάλογα πρὸς τὰ ἀνά χειρὸς ἔργα, καθόσον τὰ ἔξοδα ἔχουσι πολὺ ὑπερβῆ τὸν προϋπολογισμόν. Ἐν τούτοις ἡ ἐπιχείρησις ἀπεφάσισεν ἐπὶ τοῦ πρὸντος πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὴν ἐπικυρώσασιν αὐτοῦ τοῦ Λέοντος νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἐξυκριθῶσιν τὰ σωζόμενα αὐτοῦ μέρη, νὰ ἐρευνήσῃ τὴν στερεότητά τῶν θεμελίων καὶ νὰ ἐξετάσῃ εἰς τὰ παρκαείμενα χωρίον, ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ εὐρεθῶσιν ἐκεῖ τεμάχια τινὰ τῶν κοσμημάτων τοῦ βῆθρου¹. Τοῦτο ὁμῶς ἀπεδείχθη φροῦδον καὶ

1. Ὁ Λέων φαίνεται καθήμενος ἐπὶ τῶν ὀπισθίων αὐτοῦ ποδῶν. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ συνίστατο ἐξ ἐνὸς λίθου ὡς εἶναι καὶ τὰ ἄλλα τεμάχια τὰ ἀποτελοῦντα τὸ σῶμα. Ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου δὲν εἶναι τοσαύτην εὐγενῆς — τὸ στόμα λίαν εὐρύ — ἐν γένει δὲ τὸ πρόσωπον δὲν εἶναι τοσαύτην καλὸν ὡς τῶν λεόντων τοῦ γένους τοῦ Παρθενῶντος. Οὐδὲν τὸ προσπεποιημένον (manueered) ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἐκτὸς τῶν ὀφθαλμῶν, οἵτινες δὲν φαίνονται διόλου οὐσιῶς, καθόσον τὸ καλὸν αὐτῶν ἐξέρχεται. Οἱ μὲν καὶ τὰ ὅσα ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ τῶν ἐν Παρθενῶνι λεόντων, μετὰ τὴν διαφοράν, ὅτι τὰ ἐν τῷ Παρθενῶνι εἶναι ταπεινότερα. Ἡ γὰρ εἶναι ἐλευθέρα καὶ βέουσα τὰ δὲ ὅσα μόλις ὁρατά. (Σημειώσεις ἐκ τοῦ χειρογράφου ἡμερολογίου τοῦ T. L. Wolfe).

Ἡ Χαιρῶνεια καλουμένη ἤδη Κἀπρίνα κεῖται ἐν πεδίαδι ἐξ μίλια μακρὰν τῆς Αἰθαδεῖας ἐν ὅθι τὸ φαντικὸν αὐτῶν τοῦ Γροφονίου, εἰς ἀπόστασιν ὀκτώ λεπτῶν ἀπὸ τῆς Κἀπρίνης, εὐρίσκονται τὰ λείψανα τοῦ Λέοντος, ὅστις ἀναμφιλόγως ἐσχημάτιζε τὸ μόνον κόσμημα καὶ ἐπιτάφιον τοῦ τύμβου τῶν γενναίων Θηβαίων, ὃν ὁ θάνατος ὑπῆρξε τὸ τελευταῖον πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῆς πόλεως τῶν αἰμῶν καὶ παρέδωκε εἰς τὸν Φίλιππον τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος. — Σημ. ἐκ τοῦ χειρογράφου ἡμερολογίου T. L. Δοναλδσὺν 1820.

ἀπέδειξεν ὅτι οὐδεμία ἐντεῦθεν περαιτέρω ὑπῆρχεν ἐλπίς, ὥς ὁ ἔφορος κ. Σταματάκης ἐξέθηκεν, ὅτε ἐξήτασε τὸ ἔδαφος ἐτι κατωτέρω τοῦ χαμηλοτάτου στρώματος τοῦ βάρθρου ἀνωφελῶς. Εἰς τὸν κ. Φυτάλην, ἐν τῶν καλλιτέρων γλυπτῶν τῶν Ἀθηνῶν, ἀνετέθη ὅπως ποιήσῃ εἰς τὸ μέρος τοῦτο πληρεστέρας ἀνιχνεύσεις ἰδίως εἰς τὸ τεχνητὸν ἔδαφος τοῦ βάρθρου διὰ νέων δοκιμῶν ἐτι βαθύτερον εἰς τὸ μέσον τοῦ περιδόλου, διότι δὲν ἠδυνάμεθα

Τομή τοῦ τοίχου περιδόλου

Ἰχνογράφημα τοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ πολυανδρείου.

νῦν πεισθῶμεν ὅτι ὁ ἔφορος κ. Σταματάκης ὠμίλει ὀρθῶς βεβαιῶν ὅτι τὸ βάρθρον ἦν ἰδρυμένον ἐπὶ βάτεως μὴ στερεᾶς. Πράγματι δὲ κατόπιν ὀδηγιῶν αὐτοῦ ἐλάβεν ὁ κ. Φυτάλης, ἀνορύξας φρέατα 18 δακτύλους κατωτέρω τῶν πρώτων ἀνορύξεων ἀνεκάλυψεν ὅσα καὶ κρανία. Ἀνωρύχθησαν τότε καὶ ἕτερα φρέατα εἰς ἐξ ἑξ ἑκατέρωθεν σημεία καὶ σκελετοὶ εὗρέθησαν τεθαμμένοι παρὰ πλά-
λως ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἑτέρου καὶ κεκλυμένοι ὑπὸ ὑπομελαίνης γῆς, προσερχομέ-
νης πιθανῶς ἐκ τῆς ἀποσυνθέσεως τῶν πτωμάτων καὶ ἐκ τῆς ἰσχυρᾶς ἐπὶ τοῦ
ἔδαφους προσκολλησέως τῶν σκελετῶν. Εἰς ἐν τῶν φρεατίων τούτων ἀνευρέ-
θη σιδηρὰ λόγχη καὶ σλεγγίς. Εἰς ἄλλα ὑπῆρχον τεμάχια σφαιριδίων ἐξ ἐλέ-
φαντος καὶ χαλκοῦ. Μετὰ τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην ἀνακάλυψιν, ἥτις
ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ περίβολος οὐδὲν ἕτερον ἦτο ἢ τὸ πολυάνδριον, εἰς δὲ εἰ-

χον ἐνταφιασθῇ τὰ λείψανα τῶν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Χαιρωνείας πεσόντων ἡρώων, ὁ κ. Φυτάλης ἐπέστρεψεν ἀμέσως ὅπως ἐκθέσῃ τὰς ἐρεῦνας του ταύτας καὶ ὅπως λάβῃ πληροστέρας ὁδηγίας. Ἐπιτροπὴ συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ κ. Φυτάλη, ἐξαπεστάλη ἀμέσως ὑπὸ τῆς ἐταιρείας λαβοῦσα δικταγὴν νὰ διεξαγάγῃ τεκνικῶς τὰς ἀνασκαφάς. Ἐπομένως ἐλπίζομεν νὰ εὕρωμεν πλεῖστα ἄξια λόγου ἀντικείμενα μεταξὺ τῶν σκελετῶν καὶ πιθανῶς καὶ ἐπιγραφὴν δηλοῦσαν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν τῆς ἰδρύσεως τοῦ μνημείου, διότι μέχρι τοῦδε οὐδεμίαν τοιούτη ἐπιγραφὴν ἀνεκκλύθη. Ἀλλ' ἐβεβιωθήμεν ὅτι ὁ περίφημος Λέων τῆς Χαιρωνείας ἀποτελεῖ μέρος τοῦ μνημείου τῶν πεσόντων ἡρώων.

Δυστυχῶς δὲν ἠδυνήθην νὰ παρευρεθῶ ἐγὼ αὐτὸς εἰς τὰς ἐργασίας ταύτας, πάσχων κάπως ἐκ τοῦ φοβεροῦ τούτου χειμῶνος, ὅστις κατέκαυσε τὰς ἡμετέρας πορτοκαλλέας καὶ προὔξενησε μεγάλην φθορὰν εἰς τὰ ἐλαιό-δενδρα καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς ἀμπέλους μας. Ἐλπίζω ὅτι πρῶτος θὰ λάβητε γνῶσιν περὶ τῶν ἡμετέρων Χαιρωνικῶν ἀνακαλύψεων καὶ παρκαλῶ ὑμᾶς ν' ἀνακοινώσητε αὐτὰς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Βρεττανῶν ἀρχιτεκτόνων. Θέλω δὲ ἀμέσως γνωστοποιήσαι ὑμῖν, ἐὰν γείνωσι καὶ ἄλλαι περαιτέρω σπουδαῖαι ἀνακαλύψεις. Λέγω πρὸς τούτοις ὑμῖν ὅτι ὁ κ. Κοντόσταυλος, πρόεδρος τῆς ἡμετέρας ἀρχαιολογικῆς ἐταιρείας διωρίσθη πρὸ μικροῦ πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος ἐν Λονδίνῳ, ὅστις ἀπολαύει πλείστης τιμῆς ἐνταῦθα καὶ εἶναι ἄκρος ὁπαδὸς τῆς φιλελευθέρου πολιτικῆς τοῦ μεγάλου ὑμῶν Κάνιγγος.¹

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 29 Ἀπριλίου 1880.

Ὁ δρωσκόμενος ὑμῖν φίλος

Α. Κωνταντζόγλου.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ.

Τὴν 18 Ἰανουαρίου ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν αἰθουσῶν τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἡ α'. ἐτησίαν συνέλευσις τῶν μελῶν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρείας. Ἀπόντος τοῦ προέδρου κ. Α. Κοντοσταύλου τοὺς ἐπείρους προσεφώνησεν ὁ ἀντιπρόεδρος κ. Ἰω. Φιντικλῆς μεθ' ὃ ὁ γραμματεὺς κ. Στ. Α. Κουμκουδῆς ἐξέθετο τὰ ἐπὶ τὸ ἔτος 1880 ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῆς ἐταιρείας πεπραγμένα.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τινι χρόνον ἡ καὶ πέρυσιν ἐπαναληφθεῖσα ἀνασκαφὴ τοῦ περὶ τὸ Δίπυλον ἀρχαίου περιβόλου τῶν Ἀθηνῶν, ἐγένετο δ' ἐρευνᾶ ἐν Ναυπλίῳ εἰς τοὺς περὶ τὰς ὑπωρείας τοῦ

1. Οἱ ἐν τῇ ἰχνογραφίᾳ τοῦ πολυανδρίου ἀριθμοὶ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, δηλοῦσι τὰ ἀνορυχθέντα φρεάτια. Τὸ περὶ τὸ βάθρον ὄρυγμα ἐγένετο κατόπιν διὰ νὰ ἐξερευνηθῇ τὸ θεμέλιον αὐτοῦ, τὸ ὅποτον εἶνε λίαν βεβλαμμένον. Τὰ θεμέλια τοῦ ἐξωτερικοῦ τοίχου τοῦ περιβόλου εἶνε λίαν πλατιά, διότι τὸ ἔδαφος δὲν εἶνε στέριον.

Παλαμηδίου σωζομένους προϊστορικούς τάφους, περὶ ὧν ἐγκλίρως ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ Παρνασσῷ εἰδήσεις. Ἐπεχειρήθη δ' ἐν Πειραιεὶ ἡ ἀνασκαφή τῶν δύο τῆς πόλεως τούτης θεάτρων, ὧν τὸ μὲν πρὸς τῇ Ζέφῃ κατὰ τὸ ἡμῖς σχεδὸν ἀπεκκλύφθη, τὸ δὲ πρὸς τῇ Μουνυχίᾳ ἀνεσκαφῇ ἐπίσης ἐφ' ἱκανόν. Καὶ τὰ κατὰ ταύτην τὴν ἀνασκαφὴν γινώσκουσιν οἱ ἀναγνώσται τοῦ Παρνασσοῦ ἐκ τῶν ἐπικειλημμένων ἐκθέσεων τῶν δημοσιευθεισῶν ἐν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἰκκ. Αρχαγότση εἰς ὃν ὀφείλεται κατὰ μέγαν μέρος καὶ ἡ τιμὴ τῆς ἀνευρέσεως τοῦ ἑτέρου τῶν θεάτρων.

Ἡ ἐταιρίᾳ προτιθεμένη νὰ ἀναστηλώσῃ τὸν ἐν Χαιρωνείᾳ καταπεπτωκότα διάσημον λέοντα προέβη εἰς ἀνασκαφὰς ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Π. Σταρχτάκη, περὶ ὧν ἐν καιρῷ ἐγράφησαν ἐνταῦθα τὰ δέοντα.

Ἡ ἐταιρίᾳ προέβη εἰς ἐπισκευὰς ἀρχαίων μνημείων πολλοῦ λόγου ἀξίας ἐξ ὧν ἀναφέρομεν τὴν τοῦ ναοῦ τῆς Σουινάδος Ἀθηνᾶς, οὗ ὁ προτελευταῖος πρὸς δυσμὰς κύων ἐκ θυέλλης μετὰ τινων τμημάτων τοῦ ἐπιστυλίου καταπεσὼν ἀνεστυλώθη πάλιν διορθωθέντων συνάμα καὶ στερωθέντων καὶ ἄλλων τινῶν μερῶν τοῦ οἰκοδομήματος· καὶ τὴν τοῦ ἐν Βάσσικις τῆς Φυγαλείας ναοῦ τοῦ Ἐπικουρείου Ἀπόλλωνος, ἀριστουργήματος τοῦ Ἰκτίνου ἀπὸ πολλοῦ δεομένου ὑποστηρίξεως καὶ ἐπισκευάσεως.

Ἐν τοῖς ὑπὸ τῆς ἐταιρίας ἀγορασθεῖσιν ἀντικείμενον διαπρέπει τὸ ἐξ Ὀρχομενοῦ ἀρχαῖον ἀγάλμα ἀνδρὸς ἐν χειρὶ κρατοῦντος ἀκρίδα.

Ἐπιμελεῖα καὶ δαπάναις τῆς ἐταιρίας κατασκευάσθησαν αἱ ἀναγκαῖαι θῆκαι καὶ ἐτοποθετήθη δεόντως ἡ αἰγυπτιακὴ συλλογὴ τοῦ κ. Ἰωάν. Δημητρίου ἡ γενναίως εἰς τὸ εἶδος δωρηθεῖσα, ἣτις προσεχῶς ἐκτίθεται εἰς θέαν. Περιελήφθησαν δ' ἐν τῇ Μυκηναίᾳ συλλογῇ, κατασκευασθεισῶν νέων θηκῶν, τὰ ἐν τοῖς πναρχαίοις τάφοις τοῦ Μενιδίου καὶ τοῦ Ναυπλίου εὑρεθέντα λείψανα, ἅτινα ἔχουσι πολλὴν τὴν ὁμοιότητα πρὸς τὰ τῶν Μυκηνῶν.

Ἐν δὲ τῇ 6' ἐτησίᾳ συνελεύσει οἱ ἐταῖροι προέβησαν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου συμβουλίου. Καὶ πρόεδρος μὲν ἐξελέχθη ὁ κ. Εὐθ. Καστόρχης, ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Σ. Φιντικλῆς, γραμματεὺς ὁ κ. Σ. Α. Κουμανούδης καὶ ταμίας ὁ κύριος Π. Γιαννόπουλος. Σύμβουλοι δὲ οἱ κκ. Α. Κυταντζόγλους, Σ. Αρχαγούμης, Ιω. Εὐστρατιάδης, Σ. Σωτηρόπουλος, Δ. Σεμιτέλος, Κ. Μυλωνᾶς καὶ Δ. Κοκκίδης.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΕΧΟΛΗ

Συνεδρία τῆς 27 Νοεμβρίου.

Ὁ κ. Καίλερ, Περί τῶν Περγαμηνῶν εὐρημάτων.

Συνεδρία τῆς 10 Δεκεμβρίου.

Ὁ κ. Καίλερ, Περί Ἀθηναϊκῶν ἐπιγραφῶν.

Ὁ κ. Λάγγε, Περὶ τῶν τελευταίων εὐρημάτων τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀνασκαφῶν.

Ὁ κ. Καϊλερ, Περὶ ἀττικῶν ἀργυρῶν νομισμάτων τῆς ἐποχῆς τῆς μεταβάσεως τῆς τέχνης.

Συνεδρία τῆς 24 Δεκεμβρίου.

Ὁ κ. Λάγγε, Περὶ τοῦ ἐπ' ἐσχάτων εὐρεθέντος ἀγάλματος τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς.

Συνεδρία τῆς 7 Ἰανουαρίου.

Ὁ κ. Καϊλερ, Περὶ τῶν ἐν Περγάμῳ ἀνασκαφῶν.

Ὁ κ. Όβεργ, Περὶ τινῶν ἐν Περγάμῳ εὐρεθέντων γλυπτικῶν ἔργων.

Ὁ κ. Γιέρνστειτ, Περὶ τῆς ἐν Σεβαστουπόλει εὐρεθείσης ἐπιγραφῆς τοῦ Διοφάντου.

Συνεδρία τῆς 22 Ἰανουαρίου.

Ὁ κ. Σχλίεμαν, Περὶ τῶν ἐν Ὀρχομενῷ ἀνασκαφῶν.

Ὁ κ. Καββαδίας, Περὶ τινος ἐν Κύθνῳ εὐρεθείτης μαρμαρίνης κεφαλῆς τῆς Ἀφροδίτης.

Ὁ κ. Λάγγε, Περὶ τοῦ τύπου τῆς Προμάχου Ἀθηνᾶς.

Τὰ περιεχόμενα τοῦ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐκδοθησομένου δ' τεύχους τοῦ ε' ἔτους τοῦ περιοδικοῦ τῆς σχολῆς εἶναι τὰ ἑξῆς: Τὸ μνημεῖον τοῦ Πορφυρίου ὑπὸ Μόρτδμαν.—Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει γενομένων ἀνασκαφῶν κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1880. Β'. ὑπὸ Βόν.—Α' ὑπὸ τοῦ κ. Βόν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τῆς Ἀκροπόλεως εὐρεθεῖται ἐπιγραφαὶ ὑπὸ Καϊλερ.—Περὶ τῆς βάσεως τῆς Ἀθηνᾶς Ὑγείας ὑπὸ Βόν.—Ἐπιγραφαὶ Μιλήτου, Πριήνης καὶ Ἀφροδισίας ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου. Κέραμέως.—Περὶ Ἀθηνᾶς καὶ Μαρσίου ὑπὸ Σύβελ.—Περὶ Ἀθηναικοῦ κταλόγου ὀνομάτων τοῦ δ' αἰῶνος ὑπὸ Λόλ-
λινγκ.—Πανὸς ἀγαλμάτιον ὑπὸ Κ. Α. Μυλωνᾶ.—Ἀνάγλυφον ἀμαζόνων ἐκ Πατρῶν ὑπὸ Γούρλιτ.—Κορυδὸς Ἀθηναϊκὸς ὑπὸ Καϊλερ.—Ἡ Ἀθηνᾶ Παρθένος ὑπὸ Λάγγε.—Εἰκόνες ἀγγείων ἐκ Καμείρου ὑπὸ Λαῖσκε.—Ἀνάλεκτα.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἡ βορεία πτέρυξ τοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν Πατησίων ἐθνικοῦ ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἀπεπερατώθη· προσεχῶς δὲ μετακομίζονται εἰς αὐτὴν τὰ λίθινα μνημεῖα τῆς ἐν τῷ Βαρθολαίῳ συλλογῆς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας.

— Ἡ ἐφορία τοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου ἐν ᾧ εἶναι ἐκτεθειμένη ἡ συλλογὴ τῶν Μυκηναίων ἀρχαιοτήτων καὶ ἔνθα ἐκτεθῆσεται προσεχῶς καὶ ἡ αἰγυπτιακὴ συλλογὴ τοῦ κ. Ἰω. Δημητρίου φιλοτίμως παρεχώρητε τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐταιρίᾳ ζητηθείσας καὶ ἄλλας αἰθούσας, εἰς αἷς θέλει με-

ταχομισθῇ πρὸς εὐπρεπῇ ἔκθεσιν ἢ ἐν τῷ Βασιλικῷ προσωρινῶς ἀποτεθειμένη συλλογῇ τῆς ἐταιρίας, ἥτις ἐνεκα τῆς πολλῆς στενοχωρίας δὲν ἦτο πρεπόντως ἐκτεθειμένη, οὐ ἐνεκα πολὺς ὑπὸ πολλῶν ἐγένετο λόγος.

— Εὐχαρίστως μαθόντες κοινοποιούμεν ὅτι συνεπεία τῶν γενησομένων προσεχῶς τροποποιήσεων καὶ μεταθέσεων τῶν ἐν τοῖς δικόροις μουσείοις ἀποτεθειμένων ἀρχαιοτήτων, ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας σκέπτεται ὅπως διορίσῃ γενικὴν διευθυντὴν τῶν ἐν Ἀθήναις μουσείων ὑπὸ τὴν ἐφορείαν καὶ ἐπιμέλειαν τοῦ ὁποίου θέλουσιν ὑποταχθῇ πᾶσι αἱ ἐν Ἀθήναις συλλογαί.

— Ἐν τῷ χωρίῳ Βασιλικῇ Ἀνώγει τῆς Κοίτης καινὴν μεταξὺ Ἡρακλείου καὶ Ρεθύμνου καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κανιουρίου ἀνευρέθησαν πέντε μαρμαρίνοι σαρκοφάγοι φέροντες ἀνάγλυφον καλῆς τέχνης.

— Ἐν τῷ χωρίῳ Ξυλικοῖ τοῦ δήμου Δρυμίας τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος, εὐρέθησαν τάφοι περιέχοντες ὅπλα καὶ ἀρχαῖα ἀγγεῖα.

— Ἡ κεφαλὴ περὶ ἧς ὁ κ. Π. Καββαδίας ὠμίλησεν ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ γερμανικῷ ἰνστιτούτῳ ὡς ἐμψύχεται ἐν τοῖς πρακτικοῖς, εὐρέθη πρὸ τινων μηνῶν ἐν Κύθνῳ, σήμερον δ' εὐρίσκεται κατατεθειμένη ἐν Σύρῳ ἐν ἰδιωτικῇ συλλογῇ φιλαρχαίου. Τὸ μέγεθος αὐτῆς εἶναι κατὰ $\frac{1}{3}$ περίπου μικρότερον τοῦ φυσικοῦ, ὁ δὲ τύπος τοῦ προσώπου καὶ ἡ διάταξις τῆς κόμης μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῆς μικρᾶς στεφάνης, ἔτι δ' ἡ ἔξοχος κκλονή καὶ ἡ εὐγενὴς συνάμα καὶ θεία ἑκφρασις δεικνύουσιν ὅτι εἶναι κεφαλὴ Ἀφροδίτης. Καί τοι δ' ἡ κόμη δὲν εἶναι ἐντελὴς ἐξεργασμένη, ἐν τῷ λαίμῳ δ' ὑπάρχει σκληρὰ ἐγκοπὴ τοῦ δέρματος, οὐχ ἦττον ἡ ἔξοχος καὶ διαπρεπὴς ἐργασία καὶ τὸ εὐγενὲς καὶ γενναῖον περίγυρμα ἀποφάνουσιν αὐτὴν ἔργον τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος, ἥτοι τῆς ἀκμῆς τῆς ἐλληνικῆς τέχνης. Ἐχει δ' ἱκανὴν ὁμοιότητα πρὸς τὴν κεφαλὴν τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου προσέρχεται δ' ἴσως καὶ αὕτη ἐκ τοῦ αὐτοῦ πρωτοτύπου ἀποτελοῦσα μίαν τῶν διαφορῶν μεσαζουσῶν ἑκατοντίων, ἃς δείκνυσιν ὁ τύπος αὗτος τῆς Ἀφροδίτης ἀπὸ τοῦ ἀγνώστου πρωτοτύπου μέχρι τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλαι τοιαῦται κεφαλαὶ πρὸς ἃς αὕτη δύναται νὰ παραβληθῇ.

— Κατὰ σημείωσιν τοῦ νομισματογνώμονος τοῦ ἐθνικοῦ νομισματικοῦ μουσείου κ. Ἀχ. Πουτολάκας ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1879 μέχρι τοῦ παρόντος Ἰανουαρίου εἰσῆλθον ἐκ δωρεῶν εἰς τὸ νομισματικὸν μουσεῖον 1364 νομίσματα, νομισματοσίμηνα καὶ σύμβολα, ἐξ ὧν χρυσῶν 4, ἀργυρῶν καὶ ἐκ κράματος 368, ἐκ νικελίου 15, χαλκῶν καὶ ὀρειχάλκινων 880, μολύβδινων 74, ἐκ κασσιτέρου 19, ἐκ σιδήρου 1, ἐξ ἰβονίτου 3.

— Ἐκ τῶν ἐν τῷ νεοσυστάτῳ Μουσείῳ Μυκῶνου τῶν Ἀθηναίων ἀρχαιοτήτων, ὅπερ τελευταίως κατέταξεν ὁ ἑφορὸς τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Π. Καββαδίας, διακρίνονται ἐν μὲν τοῖς πλαστικοῖς ἔργοις τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης 1) πανάρχαιον κολοσσιαῖον εἶδωλον Ἀρτέμιδος, πρωτεφανὲς καὶ πολύτιμον ἔργον διὰ τὴν καλλίστην αὐτοῦ διατήρησιν, διὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ διὰ

ἣν φέρει ἀρχαιοτάτην ἐπιγραφὴν βουστροφηδὸν γεγραμμένην, ἐξ ἧς φαίνεται, ὅτι ἀφιέρωσεν αὐτὸ εἰς τὴν Ἀρτέμιδα Ναξίᾳ τις γυνὴ Νικάνδρῃ τοῦνομα, 2) πτερωτὴ Ἀρτεμις ἔργον καλλίστης διατηρήσεως καὶ ἐπιμελημένης τέχνης, μεγίστην ὁμοιότητα ἔχον πρὸς τὰ ἀνάγλυφα τῶν μεταπῶν τοῦ ἐν Σελινοῦντι ἀρχαιοτάτου ναοῦ· 3) πέντε ἀρχαῖα ἀγάλματα Ἀρτέμιδος μεγάλην ὁμοιότητα ἔχοντα καὶ οἰοῦνται ὡς ὑπόδειγμα χρησιμεύσαντα πρὸς τὴν ἐν Πομπηΐ εὑρεθείσαν ἀρχαίζουσαν Ἀρτεμιν, 4) κεφαλὴ πωγωνοφόρος ἢ καλλίστη καὶ σπουδαιοτάτη τῶν μέχρι τοῦδε εὑρεθεισῶν ἐν Ἑλλάδι ἀρχαίων κεφαλῶν. Ἐκ δὲ τῶν ἔργων τῆς ἀκμαζούσης τέχνης διαπρέπει σύμπλεγμα πικριστῶν τὸν Ἀδην ἀρπάζοντα τὴν Περσεφόνην ἐκ τοῦ μέσου τῶν ἀκολούθων αὐτῇ νυμφῶν, ἐνῶ αὐταὶ κατεπτοημένοι τρέχουσι τῇδε κάκεισε καὶ σπεύδουσι πρὸς βοήθειαν τῆς ἀρπαζομένης, ἔτι δ' ὑπερμεγέθους κεφαλὴ γυναικὸς φερούσης πέπλον ἐπὶ κεφαλῇ καὶ ἐχούσης κατὰ τὰλλα μεγάλην ὁμοιότητα πρὸς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ κεφαλὴν τῆς Νιόβης. Ἐκ δὲ τῶν τῆς παρακμαζούσης τέχνης διακρίνονται κεφαλὴ Πτολεμαίου τοῦ Α' καλλίστης ἀλεξανδρινῆς ἐργασίας, γυναικεῖος ῥωμαϊκὸς ἀνδρικός ὁμοιάζων ἐντελὴς τῇ γνωστῇ ἐν Πομπηΐ εὑρεθείσῃ Ῥωμαίᾳ νεάνιδι, καὶ ἀνάγλυφον παριστῶν πάνθηρα σπυράσσοντα ἵππον. Ἐν τοῖς χαλκοῖς διακρίνεται ἀγαλματίον ἀνδρὸς ἀρχαιοτάτου ὁμοιάζον ἐντελὴς πρὸς τοὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ εὑρεθέντας ἡνιόχους, τρεῖς μικροὶ τάροι, ἱππάριον καὶ διάφορα ἐλάσματα μετὰ λεπτοτάτων καὶ ὀρχιστάτων κοσμημάτων. Τέλος μεταξὺ τῶν πηλίνων διακρίνεται πικνάρχιον γυναικεῖον εἶδωλον, ἵπποι ἀρχαίαι τέχνης καὶ λύχνοι μετ' ἐγγλύφων περασμάτων.

— Ὁ κ. Ἑρρίκος Σχλιέμν, ἐπιστείλας εἰς τὸ ἀγγλικὸν Ἀθηναῖον μακρὸν ἔχθεσιν περὶ τῶν ἐν Ὀρχομενῷ ἀνατκαφῶν, δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 1ης Ἰανουαρίου, ἐδημοσίευσεν καὶ τὰς ἐξῆς δύο βυζαντινὰς ἐπιγραφὰς αἵτινες εἶχον ἤδη πρότερον παρκτηρηθῇ ὑπὸ προγενεστέρων περιηγητῶν ἐν τῇ κατὰ τὴν Σκριποῦν μονῇ τῆς Παναγίης, ἀλλ' αἵτινες δὲν εἶχον, ὅσον γνωρίζομεν, δημοσιευθῇ μέχρι τοῦδε.

Ἡ μὲν αὐτῶν ἔχει ὥδε κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ κ. Σχλιέμν:

«Ἐκαληέργεσεν τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Παύλου τοῦ ἀποστόλου Λέον πνεύφιμος βυζαντινὸς πρωτοσπαθᾶριος καὶ ἐπὶ τὸν ὀικικὸν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἀφέσεως τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀμαρτηῶν ἔται ἀπὸ κτήσεος κόσμου ἐξακισχιλιοστὸ τριακοσιοστῷ ὁγδοηκοστῷ Β.»

Ἡ δ' ἑτέρα ἐπιγραφὴ ἐδημοσιεύθη ὡς ἐξῆς:

«Ἐκαληέργησεν τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Πέτρου τοῦ κορυφίου τῶν ἀποστόλων Λέον ὁ πνεύφιμος βυζαντινὸς πρωτοσπαθᾶριος καὶ ἐπὶ τῶν ὀικικῶν ὑπὲρ λύτρου καὶ ἀφέσεως τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀμαρτηῶν ἐπὶ Ἰγνατίου τοῦ ὁκουμενικοῦ πατριάρχου ἀμήν.»

Ἀγνοοῦμεν κατὰ πόσον τὰ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς ταύταις ἐνυπάρχοντα

ὀρθογραφικὰ λάθη εἶναι πταίσματα τοῦ λιθοζόου ἢ παρεξέφρυσαν κατὰ τὴν ἐκδοσιν. Ὅπωςδὴποτε περὶ τῶν ἐπιγραφῶν τούτων θὰ γείνη ἄλλοτε μακρότερος λόγος ἐν τῷ *Παρνασσῷ*.

— Κατὰ τινὰ ἐπ' ἐσχάτων προχείρως συνταχθεῖσαν στατιστικὴν ἡ δαπάνη τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφῶν ἀνῆλθεν εἰς τὸ μέγα ποσὸν 1,100,000 φράγκων. Ἄλλων ἀνασκαφῶν γενομένων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ δαπάνη συμποσοῦται ὡς ἑξῆς: Αἱ τοῦ κ. Βουδ ἐν Ἐφέσῳ ἐστοίχισαν 600,000 φρ. αἱ τοῦ κ. Σχλέραν ἐν Τροίᾳ 100,000, αἱ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας ἐν τῷ Ἀσκληπιείῳ 150,000, αἱ τοῦ κ. Καραπάνου ἐν Δωδώνῃ 200,000 αἱ τοῦ κ. Ρεγιέ ἐν Μιλήτῳ 75,000 αἱ τοῦ κ. Ὀμόλ ἐν Δήλῳ 15,000, αἱ τοῦ κ. Χούμαν ἐν Περγάμῳ 120,000.

— Ὁ κ. Σαλομὼν Ῥάιναχ ἐταῖρος τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς σχολῆς μετέβη εἰς τὴν ἀρχαίαν Μύρριναν ὅπως προῖη εἰς ἀνασκαφὰς ἀρχαίων τάφων ἐν τῷ ἐκεῖ κτήματι τοῦ κ. Βκλτχτζῆ. Ἐν τοῖς ἀνασκαφεῖσι τάφοις ἀνευρέθησαν ἱκανὰ πῆλινα εἰδώλια ὡς τὰ τῆς Τανάγρας. Αἱ ἀνασκαφαὶ γίνονται δαπάνῃ τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως καὶ θὰ διαρκέσωσι μέχρι Μαρτίου.

— Ἀπεβίωσεν ἐν Καίρῳ ὁ διάσημος Αἰγυπτιολόγος Μαριέττ-βέης, ὁ ἱδρυτὴς τοῦ μουσείου τοῦ Βουλᾶκ, ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημείας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ γραμμάτων. Ὁ Μαριέττ-βέης συνέγραψε πλεῖστα ὅσα συγγράμματα ἐπὶ τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου, ἐποιήσατο δὲ πλείστας ἀρχαιολογικὰς ἀνακαλύψεις, ἰδίως ἐν τοῖς ἐρειπίοις τοῦ ναοῦ τοῦ Σεράπιδος καὶ ἐν Μέμφιδι. Ὁ νεκρὸς αὐτοῦ ἐτάφη ἐν τῇ κύλῃ τοῦ ἐν Βουλᾶκ μουσείου. Ὡς διάδοχος αὐτοῦ λέγεται ὁ κ. Μασπερό.

— Ἐν τῷ κέντρῳ τῆς μεγάλης αἰθούσης τοῦ Βρεττανικοῦ μουσείου ἐξετέθη γύψινον ἐκμαγεῖον τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἀέοντος τῆς Χαιρωνείας.

— Τὸ ἐν Νεαπόλει Ἐθνικὸν Μουσεῖον ἀπέκτησεν ἐπ' ἐσχάτων τέσσαρα δρειχάλκινα ἀγαλμάτια ἄξια λόγου εὑρεθέντα ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τῆς Πομπηίας. Καὶ τὸ μὲν παριστάνει τὸν Ἑρωτα φέροντα ἐπὶ τῶν ὤμων δελφίνα ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ὁποίου ἀνέβρουε πίδαξ ὕδατος. Τὸ ἀγαλμα τοῦτο ἔχον ὕψος ἐξήκοντα ἐκτοστομέτρων ἀνάγεται εἰς τοὺς καλοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους. Τὰ δὲ τρία ἄλλα ἀγάλματα, ἅτινα εἶνε μικρότερα καὶ ὧν τὸ κυριώτατον παριστάνει τὴν Ἀφροδίαν, εὑρέθησαν ἐν τινὶ νεοειδῇ κόγχῃ.

— Εἰδήσεις ἐκ τῆς μικρᾶς πόλεως τῆς νοτίου Ἰταλίας Ostuni, ἥτις κεῖται οὐ μακρὰν τοῦ Βρενδησίου, ἀγγέλλουσι τὴν αὐτόθι εὑρεσιν ἐκτεταμένης ἀρχαίας νεκροπόλεως. Καὶ εἶχον μὲν εὑρεθῇ τάφοι τινὲς ἤδη τῷ 1845 μετὰ καὶ τινων μεσαιωνικῶν ἐπιγραφῶν· ἀλλὰ νῦν οἱ εὑρεθέντες τάφοι εἶνε πάμπολλοι ἐνέχοντες πλὴν τῶν νεκρῶν ἀγγεῖα, καὶ πάντοτε ἄλλα κτερίσματα.